

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanaestkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK III.

APRIL 1938

ŠTEV. 4 A

O bogastvu zavarovalnic

Tudi zelo pametni ljudje mnogokrat živijo v prepričanju, da so zavarovalnice kapitalistična podjetja, ki razpolagajo z brezmejnimi gmotnimi sredstvi. Eni sodijo tako zaradi velikih palač, ki jih gradijo zavarovalnice, drugi zopet po letnih zaključkih, ki izkazujejo milijone. A tako morejo soditi le ljudje, ki bistva zavarovanja ne poznajo. Vprašam samo: Kdo je bogataš, ali tisti, ki neko premoženje upravlja, ali pa tisti, ki tako premoženje poseduje? Vsakdo ve, da je bogataš slednji, upravitelju pa se dobro godi le v toliko, v kolikor je vesten, pošten in pravičen. Prav podobno tudi premoženje, ki ga izkazuje zavarovalnica, ni njena last v tem smislu, kot je graščina last graščaka. Ne. To premoženje je le zavarovalnici zaupano splošno dobro, ki je namenjeno izključno zavarovancem. Zavarovalnica je le hranitelj premijskih rezerv, ki se zbirajo iz vplačanih premij in so last zavarovancev, katerim jih mora zavarovalnica vrniti v obliki odškodninskih zneskov ali zavarovanih vsot, kadar nastopi zavarovalni primer. Pri požarnem zavarovanju mora plačati zavarovancu odškodnino, če je nastala požarna škoda, pri življenjskem zavarovanju pa mora izplačati zavarovano vsoto bodisi ob doživetju zavarovancu bodisi ob prejšnji smrti koristniku police. Kakor hranilnice niso lastnice vlog, ki jim jih zaupajo vlagatelji, tako tudi zavarovalnica ni lastnica iz vplačanih premij nastalih premijskih rezerv, katere v glavnem tvorijo ono premoženje, ki ga mnogi pri zavarovalnicah ne razumejo. Razlika pa je v tem, da so hranilne vloge, če ni drugega dogovora, plačljive na zahtevo vlagatelja, zavarovalnica pa je dolžna plačati odškodnino ali zavarovano vsoto šele tedaj, ko nastopi zavarovalni primer.

Vsak vestni upravitelj odnosno hranitelj gleda, da zaupano mu premoženje umno in za pravega lastnika donosno upravlja. Zato zavarovalnica nalaga del zaupanih ji denarjev v gradnjo rentabilnih poslopij. V poglavje rentabilnosti pa spada tudi, da si preskrbi v lastni hiši cenene in ugodno ležeče poslovne prostore, ki bi jih morala v tuji hiši drago plačati. Ker obstoji to napačno mnenje, da so zavarovalnice brezmejno bogate, bi lastniki hiš zahtevali čisto neprimerne najemnine na škodo onega premoženja, ki ga zavarovalnica le hrani odnosno upravlja in za katerega vestno upravljanje je zavarovancem moralno in kazensko odgovorna. — Vsaj osrednje poslopije zavarovalnice je navadno mogočnejše grajeno. To pa zopet ne zaradi razkošja, temveč da zavarovalnica tudi na zunaj kaže svojo moč in veljavo. Dandanes je že taka miselnost na svetu, da bi ljudje težko zaupali zavarovalnici, ki bi poslovala v kaki zakotni podrtiji. Seveda pa vsaka dobro urejena zavarovalnica pazi, da gradi le taka poslopja, ki toliko ne sejo, da se v njih naložena glavica primerno obrestuje.

Mnogi so mnenja, da bi morale zavarovalnice iz zaupanega jim imetja dajati svojim zavarovancem posojila, kajpak po čisto nizki obrestni meri in sploh pod najugodnejšimi pogoji. Ta zahteva je postala posebno živa v času, ko hranilnice in posojilnice zaradi zamrzovanja vlog niso mogle dovoljevati posojil. Glede tega je pa treba vedeti, da je dovoljevanje posojil pri zavarovalnicah urejeno z Uredbo o nadzorstvu nad zavarovalnicami, po kateri more zavarovalnica le en del premijskih rezerv naložiti v posojila in to — poleg posojil na lastne življenjske police — le v hipotekna posojila. Ta posojila morajo biti vknjižena na prvem mestu nepremičnine in ne smejo presegati 35% prometne vrednosti dotične nepremičnine. Zavarovalnica, ki bi drugače ravnala, bi kršila zakon, a škodovala s tem lahko tudi svojim zavarovancem.

Solidna zavarovalnica pa pri podelitvi posojila ne upošteva samo zakonitih določb, temveč gleda tudi, da da posojilo le osebi, ki je dober in varčen gospodar ter že s svojim dobrim glasom jamči, da bo posojilo v redu odplačal. Pa tudi to jo mora zanimati, v kakšne namene se bo posojilo porabilo. Nikakor ne bi bilo prav, če bi zavarovalnica z zaupanim ji denarjem komurkoli omogočila špekulacijo. — Vse to so načela, ki jih vrli moške po naših zadružnih posojilnicah prav dobro poznajo in razumejo.

Zavarovalnica je dalje dolžna skrbeti, da se vse njeno premoženje primerno obrestuje. Premije v življenjskem zavarovanju so n. pr. poleg drugih činiteljev kalkulirane tudi na gotovi višini obrestne mere. Če obrestna mera ne bi dosegla določene višine, bi bilo treba povišati premije. Zato more samo tisti, ki o zdravem zavarovalstvu nima nobenega jasnega pojma, trditi, kakor da bi lahko zavarovalnice dajale posojila po 2 ali 3%.

Zapomnimo si: le zavarovalnica, ki se drži spredaj povedanih načel — in teh se mora držati vsaka prava zavarovalnica — nudi zavarovancu polno jamstvo, da ne bo nikdar doživel razočaranja. Ker se v preteklosti teh načel nekatere zavarovalnice niso držale, so tudi žalostno propadle na veliko škodo našega narodnega gospodarstva.

Dober nasvet. Pavlin: »Pomisli! Imam psa, ki me zavoha na dva kilometra daleč. Kaj praviš k temu?«
Peterlin: »Hm, kaj bi rekel! Okoplji selc«

Postani ud Mohorjere družoe — najstarejše slovenske ljudske književne družbe!

Gornjo rešitev februarske nagradne zlogovnice nam je poslalo veliko število naših vnetih reševalcev. Izmed njih so bili za knjižne nagrade izžrebani:

Brunet Jože, Ljubno ob Savinji 72;
Ramovš Viktor, delavec, Mala vas 43, p. Jezica pri Ljubljani;
Notar Jera, posestnica, Dobje 4, p. Poljane nad Škofjo Loko;
Štrukelj Milan, dijak, Borovnica št. 15;
Ivanc Marija, Ljubljana, Florijanska ul. 10;
Perko Ivan, župnik, Šmarjeta pri Novem m.;
Kovač Franc, delavec, Šostanj, Grajska 9;
Pirnat Leopold, šofer, Zg. Gameljne 16, p. št. Vid nad Ljubljano;
Fermé Gothard, župnik, Nova Štifta, p. Gornji grad;
Škof Leander, dijak, Ljubljana, Korytkova ul. 26, I. nadstropje.

Nastetim pošljemo do konca meseca marca vsakemu po eno lepo vezano slovensko knjigo.

Pripomba: Nekateri želijo, da bi vedno objavljali cele rešitve zlogovnic in ne le končno rešitev. Uredništvo tej želji žal ne more ustreči, ker bi zaradi omejenega prostora morale potem izpasti druge bolj zanimive stvari.

Opozorilo!

Bergant Adolf, Ljubljana, Mala čolnarska 7, ni več zastopnik Vzajemne zavarovalnice, oddelka »Karitas«, in nima pravice niti sprejemati novih članov niti kasirati denarja!

»KARITAS«
posmrtninsko zavarovanje,
Ljubljana.

Zahvala

Podpisana Bezjak Terezija, Pekre pri Mariboru št. 65, se zahvaljujem zavarovalnici »KARITAS« za kulantno izplačilo dvojne zavarovane vsote, katero mi je izplačala ob smrti mojega moža, ki se je smrtno ponesrečil pri razkladanju drv.

Pekre, dne 12. februarja 1938.

Bezjak Terezija I. r

Trgovci! Oglašujte v »Naši moči«

Lesce plugi

okopalniki, osipalniki, izruvači za krompir in brane najnovjše izdelave zelo poceni.

Naročila pošljite na naslov.

LESCE PLUGI - Ljubljana, Sv. Petra c. 60.
Sprejemajo se zanesljivi krajevni zastopniki.

Ne vemo ne ure ne dneva ...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala
cele zavarovane vsote
ob smrti sledečih članov in članic:

Smon Anton, Podgorje 74, Slovenjgradec;
Ivančič Marija, Dravinjski vrh 36;
Rancler Anton, Slivniško Pohorje 16;
Požgan Marija, Sv. Kungota 5, Hajdina pri Ptuj;
Racsek Jožef, Maribor, Miklošičeva 2;
Turnšek Jera, Maribor, Mlinska 40;
Kumer Antonija, Podvin 54, Polzela;
Veseli Cecilija, Gora pri Sodražici 18;
Doblšek Matija, Ravne 136, Šoštanj;
Karneža Neža, Stogovci 8, Ptujška gora;
Žgajnar Janko, Gabrice 11, Št. Janž na Dol.;
Tehovnik Marijana, Zg. Senica 20, Medvode;
Škorja Jožef, Ojstro 29, Laško;
Oblak Alojzija, Maribor, Kralja Petra c. 11;
Gibičar Stefan, Korovci, Cankova;
Debeve Franciška, Ljubljana, Gosposvetska 13;
Gračar Josip, Kranj, Tyrševa 2;
Anžel Alojz, Ptuj, Mestni vrh 54;
Pristovnik Anton, Sojek 3, Vojnik;
Gorene Marija, Ljubljana, Trnovska 10;
Bremšak Katarina, Gmajnica, Komenda;
Uršič Janez, Četena Ravan 4, Poljane nad Škofjo
Loko.

Grošelj Marija, Sevnica 92;
Lavrinc Janez, Puštal 4, Škofja Loka;
Oman Lucija, Podkoren 32, Kranjska gora;
Mere Jera, Gruškovje 36, Podlehnik;
Krampl Antonija, Zg. Gortina 9, Muta;
Čerče Marija, Maribor, Smetanova 22;
Lindič Terezija, Sv. Vrh 24, Mokronog;
Sotlar Alojzij, Vevče 18;
Čamar Anton, Loka 7 pri Zidanem mostu;
Zarn Terezija, Kalce 5, Krško;
Novak Lovro, Stopno 18, Makole;
Kejžar Katarina, Jesenice, Ruardov trg 1;
Mermolja Ivan, Ljubljana, Bolgarska 17;
Prašnikar Marija, Glince, c. XVII. št. 15, Vič-Lj.
Čuk Katarina, Zaplana;
Potisk Neža, Zg. Laze 7, Studenice;
Lutman Andrej, Maribor, Tržaška 8.

Na posledicah nezgode je umrl Bezjak Franc,
Pekre 65, Limbuš, zato je »Karitas« izplačala dvoj-
no zavarovalno vsoto.

V februarju 1938 je pristopilo v »Karitas«
1030
novih zavarovancev.

»KARITAS«.

Pesem polja

je ganljiva zgodba naše kmečke zemlje in
njenih ljudi. Iz nje veje čar pristnega sloven-
skega življenja in občutja. Knjižica, ki jo
krasi lepa dvobarvna slika, stane 10 din
+ poštino vred. Naročajte jo na naslovu:
Urednik »Naše moči«, Ljubljana, Miklošičeva
cesta 19.

Nasveti in navodila, kako uspeš-
no uporabljamo najrazličnejša sredstva za
čiščenje oblek in drugih predmetov v gospo-
dinstvu, so vsaki gospodinjki nujno potrebna.
Zato si nabavite za 3 din knjižico »Prak-
tični nasveti gospodinjke«. Plačljivo
tudi v pisemskih znakih. Naroča se pri
upravi »Vigreda«, Ljubljana, Masarykova
cesta 12, Vzajemna zavarovalnica

Posojilnice poživiljene

Zamrle vloge se odtajajo.

Gotovo je eden največjih dogodkov zadnjih
tednov veselo dejstvo, da začno znova delovati
kmečke posojilnice. Šest let in pol je trajala den-
arna kriza in povzročila, da so zamrznile skoro
povsod vloge po posojilnicah. Ljudstva se je pri-
jelo nezaupanje, ko je videlo, da svojih prihrankov
ne more dvigniti kot bi bilo potreba. Trpeli so
pri tem vlagatelji, ki so v resnici potrebovali den-
arja, trpeli so tisti, ki jih je navdajal strah, da
bi bile vloge izgubljene, trpeli so voditelji posojil-
nic, ki so se morali tako rekoč boriti s potreb-
nimi in s preplašenimi vlagatelji. Sedaj bo tega
trpljenja konec, sedaj je nepotreben vsak strah.
Gotovo je, da noben vlagatelj ne bo izgubil no-
benega dinarja pri posojilnicah, ki so imele na-
ložen denar pri Zadrugi zvezi, gotovo je, da bo
postopoma popolnoma obnovljen obtok denarja in
bodo oproščene od dosedanjega zamrzovanja vse
hranilne vloge.

Poštna hranilnica je dovolila v ta namen po-
sijala posojilnicam proti zastavi tistih terjatev, ki
jih imajo posojilnice proti Privilegirani agrarni
banki iz oddaje kmečkih dolgov. Zastavijo tudi
obveznice, ki so jih dobile posojilnice od države
kot odškodnino za oddane kmečke dolgove. Tiste
posojilnice tedaj, ki so imele ves denar v kmečkih
dolgovi, dobe denar za izplačevanje vlog od
Poštne hranilnice preko svoje zveze. Tiste pa, ki
so nalagale denar pri Zadrugi zvezi, dobe denar
od Zadrugne zveze v Ljubljani, kateri je dala na
razpolago dravska banovina 63 milijonov. Te si
je banovina izposodila pri Poštni hranilnici z
namenom, da zagotovi likvidnost kmečkih posojil-
nic. Iz teh posojil je prejela Zadruga zveza za
kmečke posojilnice v zadnjih štirih tednih 130 mi-
lijonov dinarjev. Te vsote zadostujejo za postopno
oprostitve vlog. Pri eni posojilnici bo šlo hitreje,
pri drugi počasneje, ker niso vse v enakih oko-
ličinah, šlo bo pa povsod.

Naloge naših kmetov.

Nezaupanje, ki je dosedaj vladalo, mora se-
daj izginiti. Če je imelo poprej videz upraviče-
nosti, je sedaj čisto neupravičeno. Dolgo je trajalo,
preden je prišlo do novega obtoka denarja po
naših posojilnicah in zato je razumljivo, da je
marsikdo bil nezaupljiv. Toda sedaj je treba pre-

Ludovik Puš:

Usi smo iz kmeta

Veste, kako je zapisano v knjigi, ki popisuje
minule dni slovenskega naroda? Takole: »Edino
slovenski kmet je s svojo žilavo vztrajnostjo in pri-
rojeno konservativnostjo ohranil Slovencev ozem-
lje, na katerem so se do danes obdržali... V po-
litičnem življenju imajo kmetje, ali kar je že
skoraj isto, Slovenci... pasivno vlogo.
(Milko Kos, Zgodovina Slovencev str. 207.)

Tako pravi zgodovina, ki dejstev ne izvija iz
trte, marveč vsako stvar postavi takšno pred člo-
veka, kakršna je v resnici bila. Torej: vsi drugi
stanovi so utonili v tujem morju. Plemič že zdav-
naj, saj pristnega domačega plemstva Slovenci
sploh nismo mogli imeti, ker se je vse ponemčilo,
še preden je dobilo »plavo« kri. Za plemičem je
šlo ostalo: višji duhovnik, meščan, uradnik, valpet.
Komaj je zlezal iz slovenske kmečke hiše na vid-
nejše mesto, je že pozabil na svoj rod in svoj jezik.
Samo kmetje so bili in ostali Slovenci. In če smo
danes Slovenci še pod božjim soncem, se moramo
vsi brez razlike in izjeme zahvaliti kmečki hiši in
bi nihče med nami tega nikdar in nikoli ne smel
niti za trenutek pozabiti.

Pravijo, da se zgodovina v nekih ozirih po-
navlja. Kako bi se ne, saj jo oblikujemo ljudje,
ki smo v bistvu enaki sedaj kakor pred tisoč in
dva tisoč in več leti! In res se ponavlja. V tem
namreč, da bi danes skoraj dobesedno lahko zapi-
sali oni zgoraj navedeni stavek... »Slovenski
kmetje, ali kar je že skoraj isto, Slovenci...« V
resnici smo mi le še na kmetih v strnjeni vrsti
Slovenci, povsod drugod se vrste redčijo — kakor
nekadaj.

Če hodiš po naši lepi zemlji, marsikaj doživiš.
Oni dan sem sredi ponosne Gorenjske, kjer so ne-
koč brižinski škofje stolovali, stopil na postaji po
karto. Pa zaslišim, da pristen slovenski človek
noter v okence ponavlja: »molim«. Kako to, si mi-

magati vsako nezaupanje. Večina teh posojilnic
je čisto kmečkih posojilnic. Zrastle so iz naše
vasi in delale za kmeta. Žalibog bo kmet vedno
potreboval posojila. Dobil jih bo po nizki obrestni
meri le, če jih bo iskal v domači posojilnici. Zato
pa je potrebno, da tudi ves kmečki privarčevani
denar priteče v domačo posojilnico. Če ustanovi-
telji prvih posojilnic na kmetih so postavili načelo:
Kmečki denar v kmečke posojilnice. In to velja
še danes, če hočemo govoriti o zavednem kmečkem
stanu. Denar, ki teče v mesto, ne oplojuje več
kmečkega gospodarstva, ampak mestno.

Sedaj pa, ko je obnovljen obtok po posojil-
nicah, naj priteče zopet vanje ves denar, ki je na
kmetih. Kaka škoda, če ostaja doma v skrinjah
na razpolago tatovom, namesto da bi bil varno
shranjen v blagajnah posojilnic, ki so zoper vlom-
sko tatvino zadostno zavarovane pri Vzajemni
zavarovalnici.

Razume se, da so nove vloge vedno izplačljive.
Neso pa seveda tudi primerne obresti.

Polagoma pa gotovo!

Nikoli ni noben denarni zavod držal vsega
denarja v svoji domači blagajni. Denar mora v
posojila in naložbe, da nese obresti, ki jih ho-
čejo vlagatelji. Zato tudi noben denarni zavod na
svetu ne more takoj izplačati vsem vlagateljem
vseh vlog. To tudi samo po sebi ni potrebno. V
rednih razmerah dviga namreč le tisti, ki denar
rabi. Mi prihajamo sedaj v redne razmere. Zato
bodo tudi naše posojilnice lahko tistim, ki so v
potrebi, postregle. Ker pa je ta doba nezaupanja
rodila marsikakega sitneža in marsikakega na-
silneža, zato bodo posojilnice oproščale vloge od
zamrzovanja postopoma. Vsaka si bo po svojih
razmerah napravila načrt in po njem izplačevala.
Niso vsi kraji in vse razmere povsod enake. Počasi
bo vedno več vlog prostih in v doglednem času
bo prosto vse. Čim prej se pa bodo ljudje navadili,
da posojilnice zopet mirno delujejo, tem prej bo
prišlo do popolne prostosti. Vsi preudarni ljudje
po deželi naj bi sedaj s svojim vplivom pomagali,
da pride hitro do polnega pomirjenja. To bo v
korist vsakemu kraju in v korist celemu kmeč-
kemu stanu.

Glavno je pač, da se lahko z gotovostjo reče,
da je denar varen in kdor ga res potrebuje, ga
že sedaj more dobiti.

slim, da ta človek na tem mestu »moli«, namesto
da bi prosil? Pa mi je takoj postalo jasno: mlad,
zelen uradnik z juga je bil za okencem in se je
ošabno košatil s svojim materinskim jezikom, slo-
venski izobraženec pa se mi je zdel pred njim ka-
kor njegov hlapčič. Nič drugega mi tedaj ni šinilo
v glavo, kakor da jih ta pred okencem (ne oni za
njim!) zasluži pet in dvajset — druge pomoči mu
itak ni!

Vozim se z železnico po štajerski deželi. So-
potnik se pogovarja z damo. Poznalo se mu je, da
je pristen Slovenec in vendar sta ves čas govorila
»jugoslovenščino«, ker je bila dama očitno Hrva-
tica ali Srbkinja. Sem si mislil: naj bo, drugače
bi se morda ne razumela lahko. Pa ti pride spre-
vodnik in je dama z njim kar dobro slovensko go-
vorila; iz poznejšega razgovora se je videlo, da
je že mnogo let v Sloveniji. Bo kdo rekel, da
olika tako zahteva. Jaz pa pravim, da olika pa
tudi narodnostni ponos veleva, da na slovenski
zemlji govoriš s človekom ki zna naš jezik, po
slovensko — drugače kažeš javno, da si hlapec.
Ta gospod je bil iz »boljših« krogov, še ne daleč
od kmečke prsti...

Vozim se nazaj po isti progi. V voz pride
družina mladih gospodičen — tudi iz »boljših«
krogov. Govorijo nemški. Vsem se je na izreki
videlo, da so slovenske krvi, razen ene edine.
Spet sem jih opravičeval: olika zahteva, da z Nem-
ko nemško govore, ker ne zna slovenščine. Pa se
izkaže, da zna tudi Nemka dobro slovenski, čeprav
nekoliko trdo. Od slovenskih gospodičen je olika
zahtevala, da po nemško govore z edino Nemko,
a zanjo predpisi olike na slovenski zemlji niso ve-
ljavni.

Rekli boste: staro pesem prepevaš, prijatelj!
Obrabljena je že in bo prav, če nehaš.

Ni tako. S temi zgledi, kakršnih bi lahko še

naštel, hočem povedati resnico, da se naša slovenska zgodovina ponavlja. Vse, kar zleze malo proč od kmeta, se nam Slovencem kmalu zgubi v nekem prečudnem svetovnjaštvu, pri katerem je časti in spoštovanja vredno le, kar je tujega, domače, slovensko je samo tarnanje o naši majhnosti in revščini. Le kmet je — kot nekoč — zvezan z zemljo, ki je slovenska; le kmet zato narod ohranja v jeziku, veri, izročilu, pesmi, navadi. Toda kmet je kakor nekdanj v tej borbi osamljen — zraven tega mu pa preti še gospodarsko propadanje. Zato se že tudi on maje. Ali smo vsi Slovenci skup že kdaj resno premislili, da smo v tisoč letih zaradi takšnih razmer izgubili dve tretjini svoje zemlje? In če se zgodovina ponavlja v odtujitvi izobraženejših slojev od kmeta, kdo nam jamči, da se ne bi ponovila tudi v izgubi naše slovenske zemlje?

Kakšna je sveta dolžnost slehernega slovenskega človeka, ko bomo letos praznovali 20 letnico, odkar nam ni treba več biti nikomur sluga in hlapec?

Nedavno je bilo nekje zapisano: »Mi vsi smo iz kmeta. Pri nas ne moreš videti nobenega uglednega gospoda, ne lepe gospodične ali samozvestne gospe, tudi od dela umazanega tovarniškega delavca ne, da se ne bi njegovih čevljev držala kmečka prst.« Mislim zato, da je naša edina prava pot tista, ki drži nazaj k našemu kmetu. Od najvišjega gospoda do zadnjega delavca bi morali vsi kreniti po tej poti in se z izvirom naše narodne moči sliniti v eno samo močno narodno skupnost. Morali bi v korenini izpremeniti svoje mišljenje o našem kmetu; saj ima res marsikatero napako, ali v bistvu je trden in zdrav. Nikjer in nikoli bi ne smel biti ta živi vir, iz katerega teče iz vse zgodovine do danes naša narodna moč, predmet omalovaževanja, zapostavljanja, manjvrednosti... Nihče se ne bi smel več predrzniti, da bi označeval, kar je posmeha vredno, zaostalo, omejeno, staromodno z izrazom »kmečko«. In nihče ne bi smel lahko mišljeno zapravljati na zgoraj opisani način in še na sto drugih načinov svete dediščine, ki nam jo je v žilavi berbi ohranil slovenski kmet. Mi vsi smo iz kmeta. Opustimo in zavrzimo svoj kozmopoliti-

V zameno prejemo naslednje časopise:

»Gasilec« je glasilo Gasilske zajednice dravske banovine. V 1. številu tekočega letnika se v uvodu spominja rojstnega dne pokrovitelja gasilcev Nj. Vis. kraljeviča Tomislava. Nato sledijo: Službene vesti gas. zajednice. Strokovni gasilski tečaji. O nesreči pri požaru v Prevaljah. Samopomoč. Samarijan. Gozdni požari. Vestnik obrambe pred napadi iz zraka. Poleg teh člankov objavlja še mnogo zanimivega drobiža. Med drugim ponatiskuje v celoti iz »Naše moči« pomembne spominske dneve. »Gasilec« izhaja mesečno. Uprava je v Mariboru. Gasilec brez svojega glasila je kakor študent brez knjig.

»Učiteljski tovariš« je stanovsko glasilo v J. U. U. organiziranega učiteljstva. Izhaja tedensko v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

»Vigred«, ženski list. O njej smo v našem listu že spregovorili. Naroča se v Ljubljani, Masarykova c. 12.

»Izseljenski vestnik«, glasilo Rafaelove družbe in Izseljenske zbornice v Ljubljani. Izhaja vsaki mesec. Uprava je v Ljubljani, Tyrševa cesta 52. Stane letno le 12 din. Srčna potreba slehernega Slovenca bi morala biti, da sledi življenju ogromnega po vsem svetu raztresenega dela našega naroda. Zato »Izseljenski vestnik« vsakomur toplo priporočamo.

»Die Getreuen« (Zvesti), časopis za katoli. misijon med inozemskimim nemštvom. Je to razkošno opremljena izseljenska revija, kakor si jo morejo pač le Nemci privoščiti. Poročila iz Jugoslavije so seveda prirojena nemškemu težnjam.

»Vera in življenje«, glasilo verskega in cerkvenega življenja. Mesečnik, ki ga izdajajo ljubljanski oo. frančiškani, seznanja vernike z bogoslužjem in dogodki v ljubljanskih župnijah ter prinaša kratke, a jedrnatke članke za versko pobudo. List se prodaja pri ljubljanskih cerkvah.

»Slovenski mlekarški list«, glasilo zveze mlekarških zadrug v Ljubljani. Mesečnik skuša s članki, poročili in nasveti dvigniti pri nas mlečno gospodarstvo.

»Slovenski delavec«, glasilo Zveze združenih delavcev. Naroča se v Ljubljani, Copena 1 (Delavska zbornica) in stane mesečno 3 din.

»Delavska pravica«, glasilo krščanskega delovnega ljudstva. Naroča se v Ljubljani, Miklošičeva c. 22-I. ter stane mesečno 4 din.

»Oraž« za bodočnost slovenskega kmeta je nov mesečnik, ki ga za svoje člane izdajata Kmečka zveza in Zveza absolventov kmetijskih šol.

Hvaležni bomo upravam drugih listov, ki jim že dalje časa pošiljamo »Našo moč«, ako nam bodo v zameno pošiljali svoj list. Seznam takih listov bomo nadaljevali.

V gostilni po pogrebu. Gostilničar: »Ali prineseš svetlo ali temno pivo?« — Gost: »Seveda temno, za svetlo smo se preveč žalostni.«

Ženska ostane ženska. Prometna nesreča. Reševalci nalože poškodovano gospo na nosilnice. Nekdo iz občinstva sočutno: »Uboga stara gospa!« — Na pol nezavestna pravi gospa: »Oprostite, šele 42 let imam.«

Odgodeni obup. Gospa Pipa: »Zakaj pa je začel Prelesnik tako močno piti?« — Gospa Vita: »Ker mu je postala nevesta nezvesta.« — Gospa Pipa: »Ali tega je vendar že dve leti.« — Gospa Vita: »Da, toda Prelesnik je bil bolan in dve leti ni smel alkohola niti pokusiti.«

NAVEGJA DOMAGA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

iz OKSFORDA močno in dobro izdelane

iz belega platna brez ovratnika

17

24

iz FRENZA, trajne modne barve

26

31

iz TUBINGA močno, sportni vzorci

38

40

iz FINEGA POPLINA moderne barve in vzorci

TRIKO SRAJCE različnih modnih barv

Srajce iz lastne lovcvine

Sternceki CELJE 85

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

zem, v kolikor nam je v škodo, in obrnimo svoje oči tja, odkoder smo — v slovensko kmečko hišo.

Ali veste,

da vsebuje človeško telo okrog 5 litrov krvi; da se je prva svetovna razstava vršila l. 1856. v Londonu;

da je na svetu vsega nad 14 milijonov Judov; da je prvi pisalni stroj napravila tvrdka Remington leta 1873;

da rastejo najvišja drevesa (do 150 m visoka) v Avstraliji in se imenujejo eukalipti;

da je sikstinska kapela v Vatikanu, sikstinska Madona pa v galeriji slik v Dresdenu;

da se nabaja največja oljnata slika na svetu v tako imenovani palači dožev v Benetkah in da je to »Raj«, ki ga je naslikal v širino 22 m in višino 7 m slavni slikar Tintoretto;

da traja ena runda pri boksarskih tekmah komaj 3 minute;

da lahko da dobra krava na leto toliko mleka, da napravimo iz njega do 80 kg surovega masla;

da je od petih znamenitih modrijanov Sokrata, Spinoze, Kanta, Schopenhauera in Nietzscheja bil samo eden oženjen, namreč Sokrat, in še ta nesrečno;

da vsebuje les iglastega drevja mnogo več vode kot les listnatega drevja;

da so abecedo iznašli najbrž Feničani;

da je v svetovni vojni pomrlo 13 milijonov ljudi;

da je najmanjša država v Evropi Monaco, ki meri le 22 kv. km;

da govori prebivalstvo sveta okrog 1000 različnih jezikov;

da je španski pesnik Lope de Vega napisal 1500 različnih gledaliških iger;

da je Napoleon potreboval le 12 let, da je napredoval od stolnika do cesarja.

SAMO POLOVICO KVASA? Ne, ker bi kruh ne bil dober. Prav tako je tudi pri kuhanju kave. Če hočete, da bo kava močna, okusna in tečna, je treba vselej dodati dobro mero Pravega Francja.

Duh po izpuhtevanju telesa takoj in traino odpravi **SANOPED**. Varuje obutev in perilo. Zahlevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. - Drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31316)

„Kaj je to perilo res moje? Se nikdar ni bilo tako čisto oprano!“ — Čemu se čudi? Za pranje je vendar rabila priznato dobro terpentinsko milo Zlatorog. To milo kljub svoji izdatnosti opere vsako še tako zelo zamazano ali zaprano perilo tako temeljito, da je po pranju belo kot sneg, voljno-mehko in duhteče.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

Ponovni oglasi rodijo uspeh

Ponavljjanje je duša reklame, je rekel neki reklamni strokovnjak. Kako prav ima, dokazuje vsakdanje življenje. Če se hočemo česa na pamet naučiti, ponavljamo to tolikokrat, da nam ostane v spominu. S svojim oglaševanjem hočemo doseči, da ostane naša trgovina in naše blago občinstvu v spominu. Z enkratnim ali redkim oglaševanjem svojega cilja ne bomo dosegli, ker ljudi ne moremo prisiliti, da bi en naš oglas tolikokrat prebrali, da bi ga znali na pamet. Človek je pozabljen in vsakdanje skrbi za obstoj mu ne dovolijo, da bi obdržal v spominu vse, kar enkrat, dvakrat mimogrede čita. Če pa bo redno našel v listu oglas, ki mu bo s svojo zanimivo vsebino dopovedoval, kako potreben mu je ta ali oni predmet, bo končno o tem tako prepričan, da sploh o tem dvomi več ne bo. Čudil se bo le, kako je mogel do sedaj biti brez tega predmeta.

Mnogi naši trgovci se tega dobro zavedajo. Neprenehoma srečujemo njihove oglase v listih in njihove trgovine so nam zato že dolgo prav dobre znanke, čeprav jih še nikoli nismo videli. Ob prvi priliki pa, ko bomo rabili karkoli iz te stroke, bomo to kupili v trgovini, ki je vzbudila s svojimi oglasi naše zanimanje.

Do trdke, ki mnogo oglašuje, imamo nehoti tudi večje zaupanje kot do neznane trgovine. Njeno stalno oznanjevanje že vnaprej izključuje dvome o njenem dobrem blagu in postrežbi.

Končno narekuje potrebo rednega oglaševanja že dejstvo, da se tudi konkurenca poslužuje tega sredstva za pridobivanje novih naročnikov. Če smo tudi reden in dolgoleten odjemalec neke trgovine, s tem še ni rečeno, da moramo svoje potrebe kriti izključno le v tej trgovini. Če nas bo drug trgovec vedno znova vabil, naj kupimo vsaj enkrat v njegovi trgovini, se lahko zgodi, da bomo naredili ta poizkus. Ali se bomo potem vrnili v našo prejšnjo trgovino, je veliko vprašanje.

Ne samo za pridobivanje novih strank je potrebno oglaševanje, oglaševati je treba tudi zato, da si obdržimo naše dosedanje kupce.

Trgovec, ki hoče svoje podjetje obdržati na dosednji višini, oziroma si pridobiti še nove odjemalce, je primoran posluževati se stalnega oglaševanja. Denarja, ki ga izda za oglase, pa mu ne bo treba knjižiti pod izgubo; bogate obresti mu bo donal povečan promet. I. V.

Pravi vzrok. A.: »Moja žena je vsa navdušena za surovo hrano.« — B.: »Kot moja! Ta tudi nerada kuha.«

*
»Ali si pri svojem ravnatelju dobro zapisan?« — »Pa še kako! Če me zjutraj ni točno ob osmih v pisarno, je ves divji.«

*
Pred sodiščem. Sodnik (občinstvu): »Vsakega, ki bi še motil razpravo z medklici, vržem iz dvorane.« — Obtoženec: »Živooo!«

*
Brez uspeha. Lekarnar: »Tak da vam ni moja lasna voda prav nič pomagala!« — Trček: »Niti najmanj, čeprav sem izpil tri steklenice.«

Dvournno. Žena: »Ivo, kako si mogel svojemu predstojniku reči, da je največje govedo na svetu! Ali nisi nič pomislil na sebe in svoje!«

Oče: »Čuješ, Mirko, včeraj so ležale na moji nočni omarici tri cigarete, danes so pa tam le še dve.« — Mirko: »Že mogoče. Bilo je temno in sem videl le eno.«

Že zopet: SAMOPOMOČ!

Zadnje tedne smo prejeli z vseh strani naše domovine številna vprašanja, kaj je z zavarovalno zadrugo »Jednota« iz Zagreba, ki pošilja po deželi svoje agente in deli v spakodani slovenščini pisan list z naslovom »Jednota«. Večina vpraševalcev je že sama pogruntala, da gre za samopomoč, ter le zahteva, da v našem listu pojasnimo javnosti, kaj je s to samopomočjo, da ne bo spet nedolžnih žrtev. Poročajo nam tudi, da skušajo agenti te samopomoči prirejati javna predavanja pod okriljem ali s pomočjo gasilskih in drugih društev. Na ta način naj bi stvar dobila videz velike resnosti in ljudske potrebe. Zato je tem važnejše, da zlasti naši kmetovalci upoštevajo sledeče:

Zavarovalna zadruga »Jednota« je prava samopomoč. Kakšno mnenje imamo o samopomočih, smo že ponovno povedali. Vsej javnosti pa je še v bridkem spominu pojav tistih samopomoči, ki so iz naših ljudi izvabile milijone ter se je njih napihnjeno življenje končalo pred sodiščem in po zaporih. Razočaranje desetisočev, ki so v napačnem pohlepu nasledili takim samopomočim, je bila žalostna žetev tistih nesrečnih dni. In tudi drugače ni bilo mogoče. Le prave zavarovalnice, ki silno previdno poslušajo ter z zaupanjem jim premoženjem pošteno gospodarijo, morejo nuditi zavarovaneem polno gotovost, da jim bodo mogle izplačati ono, kar so po zavarovalnih pogodbah izplačati dolžne.

Že način sam, kako se hoče »Jednota« vsiliti našim ljudem, je zelo sumljiv. Imamo za vso državo veljavno Uredbo o nadzorstvu zavarovalnic. Pod ta zakon spadajo tudi samopomoči. Poslovati bo mogla le ona samopomoč, ki bo za to dobila od ministrstva dovoljenje. Zato pa bo morala prej predložiti dokaze, da je njena podlaga v skladu s splošno veljavnimi zavarovalno-tehniškimi načeli, zlasti pa, da je njeno kapitalno kritje dovolj močno, da lahko samopomoč svoje obveznosti krije. Takih dokazov ne bo mogla predložiti samopomoč, ki terja svoje prispevke od članov šele potem, ko mora škodo že plačati. In kaj bo z vašimi prispevki, ki bi jih že danes zaupali »Jednoti«, ako »Jednota« dovoljenja za poslovanje v smislu Uredbe o nadzorstvu nad zavarovalnicami ne bo dobila? Ali je pametno taki samopomoči zaupati tudi le eno samo paro?

Vse obsodbe vredno pa je, da skuša »Jednota« v svojem lističu predstaviti prave in solidne zavarovalnice kot pijavke, ki iz ljudskih žepov vlečejo denar ter ga porabljaajo za razkošne palače, za vzdrževanje številnega uradništva in za plačevanje kraljevskih plač svojim upravam. Pošteno bi bilo, da bi taka »Jednota« povedala, da predstavljajo prav te palače za zavarovance gotovost, da so zavarovani pri zavarovalnici, ki nekaj ima in zato tudi lahko vsak čas to plača, kar je plačati dolžna. Pošteno bi bilo, da bi »Jednota« povedala, da sama ničesar nima in da bo tudi v bodočnosti imela le toliko, kolikor ji bodo člani plačali za kritje škod. Ta plačila so pa zelo zelo negotova, zlasti še, če bi se višina odškodnin po velikih požarih izredno dvignila.

Ogromna večina slovenskih gospodarjev ima danes svoja poslopja že zavarovana pri pravih zavarovalnicah. Teh pogodb ne more nihče razveljaviti in gospodarji so na nje vezani na več let. Zastopniki »Jednote« mamiijo take gospodarje v svoje vrste, češ da jim bo »Jednota« poslala v pomoč svojega inženirja, če bi pogoreli in bi jih zavarovalnica hotela opehariti. To je seveda larifari. Odkod pa bo »Jednota« jemala denar, da bo te inženirje plačevala? Odkod ima »Jednota« oblastveno dovoljenje, da bi smela tako zaščititi vršiti? Poštena domača zavarovalnica se drži zakonov in zavarovalnih pogodb in tako so koristi zavarovancev najbolje zaščitene.

Končno je treba obsoditi dejstvo, kakor da bi šlo tu za neko kmečko samopomoč. Kdo pa so tisti gospodje »kmeti«, ki za to samopomočjo vedrijo? Predstavijo naj se nam in vsi bomo videli, da vodilni ljudje »Jednote« nimajo nič opraviti s praviimi kmetovalci.

Prav isto je z izrabljanjem zadrugne misli. Pri nas je smisel za pošteno zadrugništvo zelo živ. Tudi zadrugna izobrazba je na taki višini, da vsakdo ve ločiti med zrnjem in snetjem. Zato pa je tem bolj neodgovorno, če skuša kdo to zdravo zadrugno miselnost kvariti z zadrugno obliko neke samopomoči!

Pokažite vrata ljudem, ki hodijo k vam s krinko dobrodelnosti, vzajemne pomoči in zadrugništva, njih pravi obraz pa se vam porogljivo smeje, češ pa smo jih! Hvaležni bomo vsakomur, ki nam bo sporočil podrobnosti o pojavu te samopomoči.

Kaj je avtomobil? Avtomobil je:
Stroj za pokončevanje naših cest.
Stroj za gaženje ljudi, gosi in kokoši.
Priprava za oviranje cestnega prometa.
Môra za zavarovalnice.
Požiralec kilometrov.

Pečenka za davkarijo.
Vir dohodkov za zdravnike in kazenske zagovornike.
Naprava za kaljenje nočnega miru.
Aparat za plašenje konj.
Tihi družabnik pogrebnege zavoda.

Napake pri gašenju

Mnogo katastrofalnih požarov nastane prav zaradi tega, ker se delajo neopustljive napake, ko je požar še majhen. Marsikateri požar bi lahko bil že v kali zaduščen, če bi ljudje ne izgubili glave in smotrno pričeli gasiti.

Zgodilo se je, da je začelo goreti v listnjaku. Na podu nad listnjakom je bilo spravljeno seno, ki je skozi špranje viselo v listnjak. Domačin, ki je opazil ogenj, je zagrabil škaf vode in ga butnil na takrat še malenkostni plamen. Posledica pa je bila, da je plamen pod vodnim in zračnim pritiskom bušnil kvišku in v hipu je začelo goreti tudi seno na podu. Tisti hip je že bilo poslopje zapisano pogubi.

Ne tako! Taka mala ognjišča je moči uspešno gasiti le s škropljenjem. Če drugače ni mogoče, si pomagaj na ta način, da z rokami pljuskaš vodo iz škafa na ognjišče.

Poznam drugi primer, ko je nastala škoda zgolj zaradi napačnega gašenja. Iz zaprte trgovine je prihajal dim. Sosedje so razbili vrata. Že so bili pri roki gasilci z brizgalno in v trgovino je planil ogromen curek vode. Voda je neusmiljeno zagospodarila po trgovini in nad tam postavljenim blagom. Kmalu se je dim razkadi. Komisija je nato ugotovila, da v trgovini sploh ni bilo nobene plamena, temveč da je tlela le neka drobna rija v kotu. Če bi bili trgovino odprli in pustili, da se dim razkadi, bi bili tleče predmete lahko brez sleherne škode na blagu odstranili. Tako pa je nastala ogromna škoda na razbitih vratih in uničeni zalogi blaga.

Primerov, ko nesmotno gašenje povzroči več škode, kot bi je bilo treba, je še vse polno. Navedel sem le dva, da opozorim na to, kako je treba tudi pri nastajajočih požarih imeti glavo na pravem mestu in prvenstveno ugotoviti, kje, v kakem obsegu in zakaj gori. S pravilnim gašenjem bomo sebe obranili škode, koristili pa tudi zavarovalnici.

Športniki! Zavarovanje za nezgode je nujno potrebno!

Prof. dr. Vinko Šarabon:

Slovenci ob prevratu

(Nadaljevanje.)

Glede zedinjenja in Slovencev se je izrazil Cankar takole: »Ako pride kdaj do političnega združenja jugoslovanskih narodov — ni samo moja vroča želja, temveč tudi moje trdno prepričanje, da do tega združenja res pride — tedaj se to ne more zvršiti drugače, kakor da se združijo enakopravni narodi. Že sama ta preprosta misel nam kaže polje, kjer moramo orati in sejati, ne le zase, temveč za vse jugoslovansko. To pa je naše lepo domače slovensko polje. Pod avstrijskim valptom, v svoji ječi in revščini in mnogoštevilnih nadlogah smo povzdignili svojo kulturo tako visoko, da je kras in veselje. To je izraz narodne moči, ki ne zaostaja prav nič za tisto močjo, ki se je pojavila pred Lozengradom in pri Kumanovu. Glejmo, da bomo v sebi zdravi, močni in vsaj duševno bogati, tako da nekoč ne pridemo k bratom prosit miloščine, temveč da jim prinesemo darov; ali pa še bolje — da si pridejo bratje sami po te darove, preden bi jih mi ponujali.«

Prišlo je Sarajevo. Gavrilo Princip je na sarajevski ulici smrtno zadel avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo soprogo, 28. junija 1914. S tem je bil sprožen plaz, ki je drvel z nepremagljivo silo dol do svetovne vojne in katerega učinki še do danes niso zabrisani. Ne bomo se mudili pri prerekanju med Avstrijo in Srbijo — Avstrija je dolžila Srbijo, da je ona pripravila atentat — pri posredovanju velesil, da bi se stvar mirno rešila itd. »Odgovor Srbije na razne avstrijske zahteve je bil zelo pomirljiv in celo nemški cesar Viljem, ki se je po atentatu silno jezil na Srbijo, je v prvem trenutku pripomnil, da je sedaj vsak razlog za vojno odstranjen. Njegova miroljubnost je pa hitro minula, ko so na Dunaju proglasili srbski odgovor za nezadovoljiv in so takoj mobilizirali polovico armade. Naslednje dni — po 24. juliju — se je Nemčija skupaj z Avstro-Ogrsko spretno umikala

vsem poskusom, da bi se njena zadeva s Srbijo mirno uredila, za kar se je prizadeval zlasti angleški zunanji minister Grey. Da bi se izognil sitnim posredovalcem, je avstrijski zunanji minister grof Berchtold, ki je hotel na vsak način izzvati vojno, želel vojno čimprej začeti. Bal se je le še starega cesarja Franca Jožefa — temu je bilo tedaj 84 let — o katerem je vedel, da se bo težko odločil za vojno napoved. Pa Berchtold si je znal pomagati. Ko je bil 27. julija pri cesarju v Ischlu, mu je rekel, da so pri Kovinu Srbi z donavskih parnikov že streljali na avstrijske vojake. To je učinkovalo, in 28. julija zjutraj — torej mesec dni po atentatu — je cesar Franc Jožef podpisal vojno napoved Srbiji. V resnici pa spopada pri Kovinu sploh ni bilo in že naslednji dan je Berchtold cesarju hladnokrvno poročal, da se vest o spopadu ne potrjuje.

Vendar pa niso še vsi izgubili upanja, da se bo mir le ohranil; kajti vsak je čutil, da mora iz »kaznovalnega pohoda« nastati svetovna vojna. — Nastop proti Srbiji je imenovala Avstrija namreč »kaznovalni pohod«, prav tako kakor tudi sedaj imenuje Japonska napad na Kitajsko kaznovalni pohod; prim. basen o volku in jag-njetu —. Po avstrijski vojni napovedi je 29. julija mobilizirala Rusija del svoje armade, nakar so na Dunaju pritiskali na cesarja, da je 31. julija odredil splošno mobilizacijo. Na pobudo srbskega poslanika v Rimu so Angleži še enkrat poskusili posredovati za mir in ruski car je brzojavil Viljemu, naj se spor med Avstrijo in Srbijo vendarle predloži razsodišču v Haagu, kakor je bilo to že prej nameravano. Nato je Berchtold še enkrat govoril z ruskim poslanikom. Rusija je hotela vojne priprave ustaviti, če bi se Avstro-Ogrska odrekla tistim zahtevam, ki so v njenih pogojih kršile državno neodvisnost Srbije. Berchtold je odgovoril, da to po napovedi vojne ni več mogoče; 1. avgusta je bila namreč mobili-

„Chlorodontove oglase naj čitam?“

Zakaj pa? Saj nisem več majhen otrok, ki bi mu bilo treba vtepati čiščenje zob. Ali pa mar mislite, da kdaj pozabim očistiti si zjutraj najprej zobe ?“

Aha, smo že skupaj, dragi prijatelj! Če bi čitali naše oglase, bi vedeli, da je zobna nega s Chlorodontom pred spanjem važnejša kot zjutraj. Sicer se začno ponoči ostanki hrane kisati in povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato: „zvečer kot zadnje Chlorodont — potem šele v posteljo!“

Domači proizvod

zirala tudi Nemčija in je še isti večer napovedala Rusiji vojno.

Nato so si sledile tudi druge vojne napovedi, in pričela se je svetovna vojna, s katero je tudi jugoslovansko vprašanje stopilo v zadnjo in odločilno stopnjo svojega razvoja. Za Jugoslovane se je začela tedaj nova doba preizkušnje in trpljenja. In to trpljenje jim je vcepilo prepričanje, da jih ne bo rešil ne trilateralizem ne Velika Hrvatska ali Velika Srbija, temveč le skupna in vsem pravična Jugoslavija.

Zahvala

Podpisana Vesel Karolina, Ljubljana, Šmartinska cesta 24, se zahvaljujem zavarovalnici »KARITAŠ« za kulantno in točno izplačilo posmrtnine po moji pokojni materi Vesel Ceciliji, Gora pri Sodražici. Zavarovanje »KARITAŠ« morem vsakemu toplo priporočati.

Ljubljana, dne 18. februarja 1938.

Karolina Vesel l. r.

SPREJMEMO ZASTOPNIKE

za prodajo

posnemalnikov in brzoparilnikov

na obročno odplačilo.

»Tehna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 25/L.

Usodni vpliv mesečine. Zena: »Ali ti verjamem, da lahko človek od mesečine oslepi?« — Mož: »Kaj ne bi verjel! Ali se ne spomniš, kakšen jasen mesečni večer je bil takrat, ko sva se spoznala?«

*

Med zakonec. On: »To je naravnost greh, koliko stane tvoj novi klubuk!«

Ona: »Ne razburjaj se, dragec! Ta greh bom že sama nosila.«

Mimica Konič:

Mlin nad Savo

(Nadaljevanje.)

V oskrbniškem dvorcu na Okroglem, ki je spadal pod grad v Stražišču, kateri je bil poleg mnogih drugih posestev last mogočnega Alberta grofa Ortenburškega, so navadno sramevali. Včasih je prišel na obisk mestni vicedom, ki je čezmerno pil in vedno znova pripovedoval zgodbo o svojem nesrečnem sinu. Kadar je bila v družnici na Okroglem maša, kar se je pa zgodilo komaj trikrat ali štirikrat v letu, so imeli v gradiču gosta, gospoda župnika, ki so ga vedno pogostili z vsem najboljšim in si šli v veliko veselje, da jih je izvolil počastiti s svojim obiskom. Tudi ob takih dneh se oskrbnik in žena izjemoma nista skregala. Največja slavnost pa je bila, kadar je prišel grof Albert Ortenburški. Tedaj se je peklo in cvrlo, v kleti so pretakali vino, iz skrinje so potegnili najlepše čaše in posodje. Z jelenovega rogovja, z lovskih trofej in slik davnih prednikov v dolgi sobani so brisali prah, zračili in čistili, da se je vse bleščalo. Po dvorišču so vse spravili v vzoren red, portal so okrasili s smrekovimi vejicami. Vsa služinčad je v vrsti stala na dvorišču v prazničnih oblekah in gospod oskrbnik je v svečani opravi in v lepem govoru, ki pa je bil vsako leto enak sprejel gospoda grofa. Potem je vedel njega in spremstvo na pripravljeno gostijo, kjer jih je počastila gospa Katarina. Po gostiji pa je oskrbnik vodil grofa po gradiču in posestvu in mu razkazal vzorno urejeno gospodarstvo. Grof je bil z oskrbnikom nad vse zadovoljen, pri odhodu ga je vedno pohvalil in mu podaril nekaj zlatnikov v znamenje posebne naklonjenosti. Ko je gospod grof odšel, se je začelo v gradiču staro življenje; oskrbnik in žena sta se spet vsako jutro sprla in vsako popoldne sprijaznila. — Ni se pa veselil grofovega prihoda samo oskrbnik; še bolj so ga bili veseli hlapci. Gospod grof je navadno ostal v gradiču nekaj dni. Tedaj so pili oskrbnikovi hlapci z grofovimi spremljevalci, skopi oskrbnik jim je klet odprl na stežaj.

Premišljevalje, kako bi pripravil slavnostni sprejem, je hodil oskrbnik po dvorišču in ogledoval gradič. Ta stavba ni imela na sebi tiste bolestne mračnosti, ki so je bili tedanji gradovi polni. Mogočne stavbe, ki so stale po strmih pečinih in nad nedostopnimi prepadi s strašnimi sivimi stenami, so dihale iz sebe grozo. O tistih strmih gradovih so krožile med ljudmi temne bajke, govorili so tudi o groznih grajskih ječah, v katerih so ginili uporni tlačani. Trepetali so pred dolgo kamnito klopjo in pred šibami grajskih buričev. Gradove je obdajal roj skrivnosti, ki jih je ljudska domišljija še pomnožila. Grajski prebivalci so bili navadno osovraženi, posamezna imena so kleli še poznai rodovi.

V gradiču na Okroglem je bilo čisto drugače. Med zelenim sadnim drevjem so se belile stene, z oken so viseli dehteči nageljni. Gradič je stal na ravni, le malo vzdignjen nad ponižne vaške koče in kar prijetno je bilo človeku, če ga je videl, saj je videl od daleč kakor dom svobodnjaka. Buričev v gradiču ni bilo, na tlako je klical kar hlapec Matevž. Pač so kmetje še v kljub temu včasih malo porobantili, a ne iz zlobe ali resnične nejevolje, le bolj iz navade. Ječa je bila v gradiču samo ena, a še ta ni bila tako mračna in strašna, kakor po drugih gradovih, in tudi v podzemlju ni bila. Le redkokdaj se je zgodilo, da so zaprli notri tlačana, drugače so spravljali vanjo poljsko orodje. Oskrbnik pač ni maral kmetov, ker se je v napačnem ponosu videl visoko nad njimi, a žena, ki je bila kmetskega stanu, in Oton, ki je pri gorjancih vsoval in s kmeti popival, sta zavnala tudi ta prepadi, ki je ločil gradič od vaščanov. O gradiču niso vedeli povedati temnih zgodb, ki so jih pripovedovali o drugih gradovih. Govorili so le o tisti davni zgodbi, ko je graščinski oskrbnik postavil v Grabnu mlin in se iz same tuge in obupa s sinom preselil vanj. Stari ljudje so tudi včasih šepnili, da se usoda gradiča in mlina čudno prepletata. A ta poslednja temna senca je že tudi izginjala in vse je kazalo, da bo izginila popolnoma.

Toliko časa je oskrbnik ogledoval gradič, da se je začelo mračiti. Hlapci in dekle so prihajali s polja, tlačanov ta dan ni bilo. Matevž je odvezal v hlevu konje in jih napajal pri koritu sredi dvorišča ter si zraver žvižgal veselo popevko. Živa slika brezskrbnosti. Metka je prišla po vodo in z Matevžem sta spregovorila nekaj besed. Marijana in Cena sta se spogledali in se sunili s komolci. Oskrbnik je videl Otona, ki je odhajal proti

Naklu. Hotel ga je ozmerjati, pa se mu je rajši izognil.

Zvonec je poklical k večerji. Po večerji pa so odšli spat, dekle v kamro, hlapci na seno. Tema in mir sta objela mali gradič.

VI.

Nekega popoldneva sta sedela v mlinu mladi Jurko in berač Tilen. Stope so mirovale, kamen je trl žito, Jurko je pa sedel po stari navadi na stopnicah pod pajkelnom. Berač Tilen je sedel Jurkotu nasproti na hišnem pragu in otepal kos kruha ter prigrizoval prekaženo slanino, ki mu jo je dal za malico mladi mlinar. Oba sta molčala, ker je bilo popoldne polno čudne, dremotne otožnosti. Iz hiše se je včasih začul bolesten, pritajen vzdih. Ti vzdihli so poklicali mladega mlinarja iz zamišljenosti. Vzdrnil se je in nagovoril starega berača.

»Tilen, zdi se mi, da mati ne bodo več dolgo. Tako čudno moten pogled imajo nekaj časa sem.«

Tudi Tilen se je siloma iztrgal molku.

»Ne bo še umrla Jerca, ne,« je dejal. »Njo bo bolezen tako vzela, da jo bo sama kost in koža.«

»Rad jih imam,« je govoril Jurko, »ali vendar bi jim skoro želel, da bi prestali. Tudi sami noč in dan kličejo smrt, a smrti noče biti od nikoder.«

Tilen je pomešljivo pokimal z glavo.

»Noče je biti in je tudi še ne bo.«

»Kako to?« se je čudil Jurko.

Berač je malo pomislil in potem je počasi rekel:

»Kazen božja je nad njo.«

»Čudno je res. Nobeno mazilo in rože, ki jih vsak dan prinesem od padarja, vse ne pomaga nič.«

Tilen je pogledal okrog sebe in skrivnostno šepnil:

»Nad tvojo materjo leži težka kletev.«

Jurkotu je mrzlo zagomazelo po hrbtu.

»Kletev?« je strahoma vprašal.

»Da. Uklet je nekdo in zdaj leži bolna. Telo hira, duša hoče na oni svet, a se ne more iztrgati iz telesa.«

Jurko se je nečesa domislil.

»Ali je to tista...«

»Da,« je resno pokimal stari siromak. »To je tista žalostna zgodba lepega tovarnika Venclja.«

»Povej mi jo,« je zaprosil mladi mlinar.

»Ah, težko ti jo povem, ko je ona še živa.«

»Pa vendar, saj si obljubil,« je silil Jurko.

Tilen se je dal preprositi.

»Povem ti, če ji ne boš nikdar omenil, kar ti bom povedal.«

»Molčal bom kot grob,« je zavrnil Jurko.

Stari berač Tilen je pomašil poslednji kosce kruha s slanino v usta, se naslonil na vrata in začel pripovedovati:

»Pred petindvajsetimi ali šestindvajsetimi leti, veš Jurko, je bilo v teh krajih drugačno življenje kakor dandanes. Ne vem, ali je res vse omrtvelo, ali se le meni, starcu, ki mu ni ostalo drugega kot grob, tako zdi. Pred tolikimi leti torej sem bil jaz tovarnik. Veselo in brezskrbno nam je teklo življenje. (Nadaljevanje sledi.)

Deset jezikov poučuje mesečnik »Evropa«. Trimesečna naročnina 12 din. — »Lahka metoda«, Ljubljana, Gospodarska c. 12., II. nadstropje.

V šoli. Učitelj: »Petrček, tvoja naloga »Naša mačka« ima vsega le tri stavke: Naša mačka je črna. Pravimo ji Muca. Včeraj je dobila tri mlade. — To je vsekakor premalo!« — Petrček: »Seveda je premalo. Zadržal jih je dobila 8.«

CEPLJENE TRTE vrste Trsnega izbora

nudi: **I. Trsničarska zadruga v Sloveniji,** pošta: Juršinci pri Ptuj. Zatevajte cenik!

Nagradna zlogovnica za april 1938.

a, a, a, ab, al, am, an — ber, bi, bol — ea, ea, ea, ea, co, cet, ci, ei — ča, čir — da, de, di, dij, du — e, eks, en — gi, go, go, grob — ha, hod, hol — i, iz, iz — ja, ja, ja, ja, ja, ja, jan, jas, je, je, je, je, jem, jod, ju — ka, ka, ka, ka, ko, kor, ku — la, led, li, li, ljud, lo — ma, mi, mi, mi, mo — na, na, na, na, na, nen, než, ni, ni, ni, nik, no — o, o, o, oš — pi, pi, plo, pu — ra, ra, rev, ri — sa, sko, sla, slad, sol, sti — ši — ta, ta, tas, te, telj, ti, ti, ti, ti, tom, tra, tu — u, u, u — va, vi, vi, vi, vir, vnet, vza — za, za, zdrav, ze, zem, zi — zin.

Besede, ki jih iz prednjih zlogov sestavite, morajo sledeče pomeniti: 1. Naše največje ljudsko zavarovanje. — 2. Oče. — 3. Bolezen sklepov. — 4. Revmatično obolenje živca. — 5. Jetika. — 6. Opojina. — 7. Ob smrti dragih obilno teko. — 8. Posledica prehlada. — 9. Bolezen v vratu. — 10. Tuberkuloza. — 11. Katera zavarovalnica ti je najbolj pri srcu? — 12. Pojav kužne bolezni. — 13. Pogostna bolezenska tvorba v želodcu. — 14. Važen del drobovja. — 15. Razstrelba. — 16. Važen del drobovja. — 17. Pravijo, da se radi nje žolč razlije. — 18. Bolnišnica za duševne bolezni. — 19. Kužna bolezen v vratu. — 20. Vojaški bolniški strežnik. — 21. Domača zdravična rastlina. — 22. Otroška bolezen. — 23. V bolezni nam je tolažnik. — 24. Vzdržnost. — 25. Vežbati. — 26. Smrti boj. — 27. Najdražje zdravilno sredstvo proti raku. — 28. Kis. — 29. Pri prehladih se rado pojavi na pljučih ali v griu. — 30. Zdravnik, ki se bavi z razleženjem. — 31. Težava v prsih. — 32. Pogostno sredstvo zoper okužbo ran in zoper goišo. — 33. Grenka domača zdravična rastlina. — 34. Domača opojna pijača. — 35. Najdražja nam država. — 36. Nasilno usmrtili. — 37. Zadnje bivališče. — 38. Pri slabem vidu so potrebna. — 39. Če je v krvi ali v seču, je znatelec hudih bolezni. — 40. Kakšno zavarovanje je Karitas? — 41. Odrezanje noge ali katerega drugega dela telesa. — 42. Močna cigara. — 43. Iznajditelj. — 44. Sladka domača zdravična rastlina. — 45. Osamiti (n. pr. pri kužnih boleznih).

Na splošno željo smo to pot sestavili zelo lahko zlogovnico. Kdor zna le malo misliti in kdaj kaj čita, bo zlogovnico igranje rešil. Rešitev je sledeča: Prve črke najdenih besed povedo resnico, ki jo zlasti v »Naši moči« večkrat poudarjamo, pa se je naše ljudstvo še vse premalo zaveda.

Pravilne rešitve morajo vsebovati vse najdene besede, dalje ime in priimek reševalca, njegov poklic, stanovanje (vas, ulico), zadnjo pošto ter policijsko številko. Rešitve brez teh podatkov romajo v koš. — Rešitve je treba poslati v zaprti in pravilno označkovani kuverti na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, Miklošičeva 19 — najkasneje do 30. aprila 1938. — Izmed pravih rešitev jih bo 10 izžrebanih, ki dobijo kot nagrado lepe knjige.

Vzajemna zavarovalnica prva v napredku življenjskega zavarovanja v Jugoslaviji

Pred kratkim je izšel pregled o poslovanju življenjskih zavarovalnic v Jugoslaviji za leto 1936. Iz njega posnemamo:

V naši državi goji življenjsko zavarovanje vsega skupaj 15 zavarovalnic. Od teh je 10 družb s sedežem v Jugoslaviji, 5 družb pa s centralami v inozemstvu.

Iz podatkov o gibanju in porastu življenjske zavarovalne glavnice vseh zavarovalnic za leto 1936 vidimo, da je zavarovalna glavnica vseh desetih tuzemskih družb tekom leta 1936 zrastle za okoli 114 milijonov dinarjev. Vzajemna zavarovalnica sama je za isti čas na tem porastu udeležena z nad 29 milijoni dinarjev, ali z okoli 26%. Vseh 5 inozemskih družb je glede življenjske zavarovalne glavnice porastlo le za okoli 38 milijonov dinarjev, ali komaj za 9 milijonov več kot naša Vzajemna zavarovalnica sama.

Celoten porast življenjske zavarovalne glavnice vseh 15 zavarovalnic v Jugoslaviji znaša za leto 1936 okoli 152 milijonov dinarjev. Od tega je 29 milijonov, ali okoli 19% delež Vzajemne zavarovalnice. Z drugimi besedami: skoro ena petina vsega napredka življenjske zavarovalne glavnice v Jugoslaviji odpade na naš zavod.

Omeniti moramo še, da enako razveseljivo raste tako zvano normalno življenjsko zavarovanje kot ljudsko zavarovanje pod okriljem oddelka »Karitas«. Zavarovalna glavnica v samem normalnem oddelku brez »Karitas« je že leta 1936 porastla tako, da samo dve družbi od petnajstih (vključno ljudska zavarovanja) zaznamujeta za spoznanje večji porast.

Oddelku »Karitas« je dana naloga, zanesti smisel za mala življenjska zavarovanja med najširše sloje našega naroda. To svojo nalogo ta oddelk s hvalevredno sposobnostjo in velikim uspehom izpolnjuje. Stalež zavarovanj v oddelku »Karitas« je od srede leta 1931 do konca leta 1936 narastel na 14.649 zavarovanj z zavarovalno glavnico nad 51 milijonov dinarjev, konec leta 1937 pa že na 19.730 zavarovanj z zavarovalno glavnico nad 67 milijonov dinarjev.

V letu 1937 je bilo pri Vzajemni zavarovalnici na novo sklenjenih 9282 življenjskih zavarovalnih pogodb za nad 82 milijonov dinarjev, čisti porast pa presega 43 milijonov dinarjev. Na rezultate drugih zavarovalnic v letu 1937 torej lahko čakamo mirno in brez zavisti, v prepričanju, da bo Vzajemna zavarovalnica ostala vodilna v napredku življenjskega zavarovanja tudi za leto 1937.

Naši predniki so jo nabirali

in uživali za zdravilo, ker pospešuje prebavo ter čisti kri, jetra in ledvice. Mi uživamo prednosti cikorie vsak dan... v dobri beli kavi s Pravim Franckom! Pravi Franck se izdeluje iz izbranih korenin zlate cikorie, znane domače zdravilne rastline.

Pomembnejši spominski dnevi

4. aprila 1912 se je ponesrečil na Stolu profesor Josip Ceršk; rodil se je 24. novembra 1881 v Cerkovski vasi nad Logatcem. Bil je geograf in raziskoval je naše jame. Služil je v Ljubljani. Za zemljevid Slovenske Matice je priredil Dolenjsko. Zelo je bil uslužen in veliko je znal.

5. aprila 1722 je umrl v Kamniku jezikoslovec in nabožni pisatelj, kapucinski gvardian o. Hipolit. Najprej je sestavljal slovar, »na korist sebi in mladim redovnikom, kateri v jezikovnem neznaniu potratijo več časa za besedo nego za stvar«. Slovarja ni dotiskal, ker ni dovršil poprave v smislu pravopisa v Bohoričevi slovnici. Poleg drugega je l. 1719 izdal »Bukvice od Slejda inu Navuka Kristusa našega Izveličarja, prevod Kemčana«. Za njegovo največje delo imajo slovar.

6. aprila 885 je umrl na Velehradu sv. Metod.

7. aprila 1879 je umrl v Zagradcu na Dolenjskem župnik Janez Parapat; rojen je bil 9. decembra 1838 v Ljubljani. Bil je pisatelj, zgodovinar in zbiral je stare novce. V leposlovju se je pojavil že kot bogoslovec, ko je pisal v semeniški list »Slovenska Lipa«. Zbiral je zgodovinsko gradivo in pisal je zgodovinske razprave. Njegovo glavno delo je: »Turški boji v XV. in XVI. stol. s posebnim ozirom na Slovence«. Pisal je tudi pesmi in povesti, prevajal je zlasti iz španščine.

8. aprila 1833 je bil rojen v Žalcu na Štajerskem Kočevar Ferdo. Študija medicine ni dovršil, ker ni imel sredstev, in je bil v službi na zagrebški univerzi in akademiji. Mnogi njegovi zamisli so izvirni; »mislil je na »Slovensko Matico«, zavzemal se je za samostojen slovenski politični dnevnik, za slovensko gledališče v Ljubljani, za slovenski jezik v šoli in cerkvi, nabiral je narodno blago, bil je med prvimi Slovenci, ki so se bavili s socialnimi in gospodarskimi vprašanji, in je opozarjal na važnost gospodarskega vprašanja na Slovenskem, itd. Predlagal je tudi ustanovitev Slovenske banke v Ljubljani.

9. aprila 1883 je umrl v Gorici jezikoslovec in zgodovinar Stefan Kocijančič; rojen je bil dne 25. dec. 1818 v Vipavi. »Za slovenščino ga je navdušil v Gorici Valentin Stanič. Priredil je molitvenik »Vodnik pobožnega kristjana«. V Gorici je bil v semenišču profesor starozakonske vede in semitskih jezikov. Jezikov je znal okoli 80!

11. aprila 1804 je umrl pri Sv. Benediktu prekmurški katol. pisatelj župnik Kuzmič Mikloš. Skof somboteljske škofije Janoš Szily mu je naročil, naj spiše potrebne cerkvene knjige za preprosto ljudstvo, in leta 1780 so izšli Kuzmičevi »Sveti evangeliji«. Takrat so izšle najbrž še tri njegove knjige. Po letu 1780 je izdal »Staroga i

nuovoga testamentoma svete historije« in l. 1789 zelo priljubljeno »Knjigo molitvenico«.

12. aprila 1912 je umrl v Krškem pisatelj Janez Mencinger; rojen je bil 26. marca 1838 v Brodu v Bohinju.

14. aprila 1902 je umrl v Novem mestu jezikoslovec frančiškan Ladislav Hrovat; rojen je bil 10. marca 1825 v Zgornjem Tuhinju. Pri Miklošiču je na Dunaju študiral klasično filologijo in slavistiko ter je po dovršenem izpitu (l. 1854) nastopil službo na frančiškanski gimnaziji v Novem mestu. Leta 1875 je napisal »Latinsko slovnico za slovensko mladež«. Mnogo je prevajal iz grščine in latinščine ter je napisal več razprav o slovenskem jeziku i. dr. »Poleg Škrabca je bil med »svojnimi« stanovskimi tovariši najboljši poznavalec slovenskega jezika. Dobra so tudi njegova »Pravila za pisavo«, ki so izšla leta 1867. Bil je odlični narodni buditelj in jezikoslovni pisatelj.

15. aprila 1854 se je rodil v Bukovju pri Celju stenograf Anton Bezenšek, ki je bil pozneje profesor v Sofiji v Bolgariji. Poleg stenografije se je posvetil prosvetnemu delu v Bolgariji in je pisal bolgarske učne knjige. Za Slovence je napisal praktično bolgarsko slovnico ter knjigo »Bolgarija in Srbija«.

20. aprila 1889 je umrl na Dunaju pravnik in jezikoslovec Matej Cigale; rojen je bil 2. septembra 1819 v Dolenjih doméh pri Idriji. Mnogo je pisal; glavno njegovo delo je Wolfov nemško-slovenski slovar, starejšemu našem rodu edino res izčrpno tozadevno sredstvo. »S svojim jezikovnim delom je ustvaril slovenski znanstveni jezik.«

23. aprila 1797 se je rodil pri Sv. Petru pri Radgoni Peter Dajnko, jezikoslovec in nabožni pisatelj. Nazadnje je bil župnik pri Vel. Nedelji. Mnogo se je trudil za pravopisno reformo slovenskega jezika (dajnceca). Leta 1832 je dokončal latinsko-nemško-slovenski slovar, a rokopis se je izgubil. Mislil je, da bodo njegov pravopis sprejeli vsi Slovenci ali pa celo vsi Slovani, a je po prvih uspehih prišlo do obrata. Prvi je nastopil proti njemu Metelko.

26. aprila 1899 je umrl v Ljubljani pesnik Dragotin Kette; rojen je bil 19. jan. 1876 na Presnu na Notranjskem; dosegel je torej komaj 23 let.

27. aprila 1896 je umrl v Ljubljani stolni kanonik Luka Jeran, nabožni pesnik in pisatelj; rodil se je 16. okt. 1818 v Javorjah v Poljanski dolini. »Prve svoje pesmi, v katerih odseva predvsem ljubezen do slovenstva, je priobčil v »Novicah«. Pozneje se je posvetil samo nabožni pesni. Njegovo življenjsko delo je pa urejevanje »Zgodnje Danice«, v katero je napisal nešteto člankov. Znan je po svojem ozkem stališču do književnosti, a v svoji kritiki in polemiki je ostal vedno pošten.«

28. aprila 1845 je umrl v Ljubljani Jakob Fr. Mahr, organizator trgovskega šolstva pri nas. Trgovsko šolo v Ljubljani je ustanovil leta 1834. »Mahrova šola« je bila izredno dobra in je slovela po vsej Avstriji ter tudi daleč preko njenih mej. Prof. dr. V. Šarabon.

Zakonsko soglasje. Žena: »Ti si največji osel na svetu!« — Mož: »Seveda: drugače pa ti ne bi imela para.«

Pri zdravniku. Zdravnik: »Torej, kje vas čelvelj žuli?« — Bolnik: »V vratu!«

Založnik: »Povest ni slaba, toda, prijatelj dragi, pisati morate tako, da bo povest lahko vsak bedak razumel.« — Pisatelj: »Da, prav rad! Katero poglavje pa vam ni umljivo?«

Ilustracije in klišeji

dajo reklami šele pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah upoštevajte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotiske Knjigotisk
Bakrotisk • Klišarna
Litografija • Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPIJARJEVA UL. 6**

Jara žita moramo gnojiti tudi z dušikom!

Kmetijske poskusne postaje v Češkoslovaški so na podlagi veliko sto poskusov dognale, da gnojenje jarih žit z dušikom, 100—200 kg na ha, zelo povoljno vpliva na količino pridelka. Večji pridelek po ha znaša 250—400 kg žita. Torej je 1 kg čistega dušika povečal pridelek žita za 15—19 kg na ha, kar dokazuje veliko donosnost uporabe dušika za gnojenje jarega žita.

Za naše razmere je apneni dušik dobro dušično gnojilo, ki se naj potroši na surovo brazdo in dobro pobrana, na kar se lahko čez nekaj dni seje oves in jari ječmen.

Ce je njiva zaplevelena, se lahko z neoljenim apnenim dušikom uniči plevel in istočasno oves pognoji z dušikom.

kom. To se izvrši na ta način, da se z razpihalnikom za umetna gnojila enakomerno raztrosi apneni dušik na ovisišče, 4—5 tednov po setvi ovs, ko divja repica razvije četrti list. Žito mora biti rosno. Zato trsimo neoljeni apneni dušik zgodaj zjutraj. Izbrati pa moramo za to delo lepo, jasno in sončno jutro, kajti za dober učinek tega načina uničevanja plevela so potrebni tudi vroči sončni žarki.

Za gnojenje jarin pa je priporočljivo — na težji zemlji — nitrofos, ki vsebuje 4% dušika in 12% fosforne kisline, torej obe najvažnejši hranilni snovi, ki vplivata na višino kakovosti žetve. Lažjo, peščeno zemljo pa gnojimo pred setvijo jarin z nitrofoskalom-III, ki vsebuje 4% dušika, 10% fosforne kisline in 4% kalija.

Kmetovalci, pomnite! Naši slovenski zemlji primanjkuje vsepovsod dušik. Za doseg dobre in obilne žetve je nujno potrebno pravilno gnojenje in ne sme primanjkovati dušika. Ker je spomladi gnojenje jarin s hlevskim gnojem premalo učinkovito (zaradi kratke vegetacijske dobe jarin in počasnega delovanja hlevskega gnoja), prihaja v poštev samo nitrofos in nitrofoskal-III!

„Naša moč“ izhaja v 103.000 izvodih. Kateri drugi časopis vam nudi tako priložnost za učinkovito oglaševanje?

Gospodinja: »Seveda ne boste nikomur povedali, da ste pri nas uničevali stenice?« — Zastopnik zavoda za uničevanje mrčesa: »Se razume, milostljiva! Zato pa upam, da me boste toplo priporočili pri svojih prijateljih in znaneih.«

V ječi. Ravnatelj: »Pri nas zaposlimo vsakega po njegovih sposobnostih. Ali imate skušnje v kakem poslu?« — Jetnik: »Gotovo, gospod ravnatelj. Jaz sem dvanaest let z velikim uspehom potoval za neko avtomobilsko tvrdko po vsem Balkanu.«

Dragi mladi prijatelji!

Resni postni čas je sedajle, ko to pišem. Moral bi se času primerno resno držati, pa se mi ne posreči. Kaj mislite, zakaj ne? Ne uganete? Čujte tedaj! Pred menoj leži pisana zbirka risb, ki ste mi jih poslali in iz katerih bom moral zbrati najboljše štiri, da jih nagradim. Težko delo bo to in moral bi se ga prav za prav bati. A kaj, ko ste narisali toliko smešnih reči, da mi kar solze zalivajo oči od smeha. Štiri najboljše slike boste lahko videli v majski številki »Mlade moči«. Že naprej se je lahko veselite. Bolj bi spadale v pustno številko kot v majsko. A takrat bo v prirodi vse veselo in vse v cvetju. Zakaj ne bi bili veseli še mi! To pa le moram pripomniti, da so me nekateri napak razumeli. Z barvicami slikane smešnice so sicer lepe, a jaz jih za »Mlado moč« ne morem porabiti. Torej še enkrat: Kdor slike še ni odposlal, naj jo zriše s tušem ali s črnilom!

*

Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Da, res je tako. To resnico naj bridko občutijo vsi oni, ki so reševali februarsko zlogovnico ter niso napisali vsega, kar sem zahteval in vedno zahtevam: točen naslov, starost itd. Vse take rešitve sem brez usmiljenja izročil košu, koš pa peči, da sem se lahko enkrat temeljito pregled. Izmed pravih rešitev je muhasti žreb odločil sledeče:

Hribernik Maks, učenec v Ravnah, p. Šoštanj;
Prelog Alojz, 2. razr. ljudske šole, Zagorci 1,
p. Moškanjci;
Zupane Angela, 4. razr. ljudske šole, Zalog 54,
p. Komenda pri Kamniku;
Vrvišar Ivan, dijak, Ljubljana, Gerbičeva 47.

Vsi štirje dobite nagrade v obliki lepih knjig.

*

Kaj pa sedaj? Mnogi mi pišete, da bi radi »delali« pesmice. Tako mi pišete, kot da bi pesmice bile računska naloga in bi jih zmogel vsakdo, ki nima koruznice v glavi. Pa niso. Pesmic sploh ni mogoče delati, temveč jih je mogoče le pesniti. Pesniti pa zna le tisti, ki ga je Stvarnik posebej za to obdaril in mu dal za to potrebne darove. Tak od Boga obdarovan človek čuti v sebi neko nujno, da mora pesniti. Kakor velik grešnik se tak človek zdi sam sebi in pred svetom, če bi ne pesnil. Stvarnik mu je pa dal tudi sredstva, da tisto, kar v sebi čuti in hoče v pesem preliti, zavije v lepo obleko, to je v lepo obliko in lepo besedo.

Vas že vidim, kako odkimavate s svojimi skuštranimi glavami: Nak, pravite, takih darov pa mi nimamo; z našimi pesmicami ne bo nič! — Pa ni tako. Bog sam ve, koliko izmed vas je

obdaril z darovi, s katerimi boste mogli služiti lepoti in svoji slovenski besedi. Ali mislite, da je ona Mimica Konič, ki je napisala prelepo povest »Pesem polja« in ki sedaj za »Našo moč« piše »Mlin nad Savo«, kakšna učena mestna gospodična? Kaj še! Čisto navaden gorenjski dekle je. Pa kako vam piše! Se učeni in vsega lepega čtiva preobjedeni ljudje radi njene povesti bero. (Mimogrede povedano: njeno povest »Pesem polja« je izdal urednik »Naše moči« v lični knjižici z lepo naslovno sliko. Stane 10 din. Če je v vaši hiši še nimate, prosite starše, da jo naročijo.)

A poznam tudi pravo pesnico, ki ni dosti večja in starejša od vas. Pred menoj leži drobna knjižica z naslovom »Spev tihe doline«. Sedem in dvajset drobnih pesmic je v njej natisnjenih in vse je spesnila kmečka dekle Marija Brenčič iz Podlippe pri Vrhniki. Kar pišete ji in 4.50 din ji pošljite, pa boste dobili to mično knjižico. Kako lepo zna govoriti oblakom:

Hej, oblaki! Jadra bela razprostrite in v modrino sončno jasno pohitite!

V daljo nezačrtana vas vodi cesta — dvignite se nad prostrana tuja mesta!

Tja nad Rim, ki je krščanske zemlje krona; nad Jeruzalem, nad cedre Libanona.

Splavajte čez vroče južne pokrajine in ogledajte kras čarobne si tujine!

In po tem nazaj — oblaki — se vrnite! Če kje lepše kot pri nas je — sporočite!

Kar korajžjo! Tudi vi začnite pesniti! O čen. pa? Ali ni najslajša beseda na svetu — mati. Da, o materi pesnite. Povejte v pesmi, kaj vam je mati, kako jo ljubite kako ji za materinski dan voščite, kako za praznike, za god itd. Seveda vsega tega ni treba v eno samo pesem natlačiti.

Pesmice o materi (a ne iz knjig prepisanih!) mi pošljite do 30. aprila t. l. Štiri najboljše bom nagradil. Če bo pa še več dobrih, jih bom z imeni mladih pesnikov v »Mladi moči« objavil.

Lepo vas pozdravlja

brat Ivo.

V hotelu. Gost: »Za božjo voljo, moja soba leži v petem nadstropju. Ali je pač potrebno predvideno za primer požara?« — Vrata: »Razume se, gospod. Zavarovani smo pri 2 zavarovalnicah.«

Obrtniki! Oglas v »Naši moči« ima gotovo uspeh!

Ali ste že zavarovali zoper požar tudi pohištvo, obleko, vozove?

Dobra služkinja. Gospodinja: »Se eno vam moram povedati, preden vas sprejemem v službo: spati boste morali na divanu. Ste zadovoljni?« — Služkinja: »Da, ampak na divanu bom spala le podnevi.«

